

PRENUMERATA WYNOŚI:
 w Kaliszu miesięcznie . . . 2 zł. 50 gr.
 z odnośnikiem do domu . . . 3 zł. —
 Na prowincji z przesyłką
 pocztową . . . . . 3 zł. 50 gr.
 Zagranicą . . . . . 6 zł. —
 Cena pojedynczego egzemplarza 10 gr.

GAZETA KALISKA

Pismo codzienne, polityczne, społeczne i ekonomiczne.

CENA OGŁOSZEŃ:
 Za 1 wiersz milim. lub jego miejsce na
 stronie 1, 2 i 3 gr. 10.
 Nekrologi gr. 10, zwyczajnie gr. 5.
 ADRES REDAKCJI i ADMINISTRACJI
 Kalisz, Al. Józefiny 1. Tel. № 91.
 Otwarta od 9 do 7 wieczorem.

Nr. 36 (8264)

Sobota, dnia 13 lutego 1926 r.

Rok XXXIV.

Dr. med. S. WAŁCHOWICZOWA

Kalisz, Browarna 4,

choroby wewnętrzne i dzieci.

ANALIZY LEKARSKIE:

(moczu, kału, krwi, płwocin i inne).

Przyjmuje od 9—11 i od 3—6 po poł.

125

Za kulisami życia gospodarczego Niemiec.

Bankructwo niemieckiej wojny gospodar-
czej z Polską,

(Od naszego specjalnego korespondenta).

Berlin 4 lutego.

Prasa niemiecka zwykła w ostatnich czasach przejawiać położenie gospodar-
cze Polski, istniejący w Polsce kryzys przed-
stawiać jako beznadziejny i w związku z
tem przepowiadać załamanie się państwo-
wości polskiej.

Tymczasem zaś jeżeli idzie o prawdę,
Polska ma daleko dogodniejsze naturalne
warunki gospodarcze, oraz daleko łatwiejszą
możliwość rozwoju i przetrzymania kryzysu
niż Niemcy ze swoją olbrzymią produkcją
wielkiego przemysłu i niewystarczającą pro-
dukcją rolniczą. Niemcy wysoce skłonni
oczerniać inne kraje i narody, nie widzą czy
też nie chcą widzieć, że sami stoją niemal
u progu bankructwa gospodarczego. Wobec
tych częstych napaści na Polskę, zobaczymy
więc, co się dzieje za kulisami życia gospo-
darczego Niemiec.

Faktem jest już stwierdzonym, że życie
przemysłowe Niemiec powoli zamiera i cały
szereg ważnych, pierwszorzędnych ośrodków
przemysłowych z przerażającą szybkością
zamyka bramy fabryczne i zwalnia całe rze-
sze robotników. Przemysł niemiecki bowiem
jak przed wojną, tak samo i dzisiaj zorgani-
zowany jest w kierunku produkcji świato-
wej. Rynki zaś światowe coraz bardziej
zamykają się dla produkcji europejskiej,
szczególniej dla Niemiec, gdzie od czasu
ustabilizowania waluty zwiększyły się kosz-
ta produkcji towarów niemieckich. Przemysł
niemiecki ogranicza więc w katastrofalny
sposób swoją produkcję, co wywołuje bez-
porównania większy niż w Polsce kryzys
handlowy i ekonomiczny. Bezrobocie w
Niemczech powiększa się błyskawicznie jak
lawina i chociaż urzędowe cyfry ustalają
liczbę bezrobotnych na przeszło milion, w
smutnej rzeczywistości jest ich przeszło dwa
miliony. Fakt ten nie jest tajny żadnemu
bystrzemu obserwatorowi życia gospo-
darczego dzisiejszych Niemiec.

Masowe bankructwa są w Niemczech
na porządku dziennym. Co miesiąc ban-
krutuje tu kilka tysięcy firm.

Rolnictwo niemieckie, które nigdy nie
było w stanie wyżywić kraju, dzisiaj przeży-
wa katastrofalny kryzys. Trudności i kosz-
ta kredytu są prawdopodobnie jeszcze więk-
sze niż w Polsce, wskutek czego rolnicy nie
tylko, że nie mogą sprowadzić sztucznych

nawozów, ani kupować nowych narzędzi
rolniczych, ale wogóle nie mogą nawet pro-
wadzić wystarczająco racjonalnej gospodarki.

Zerwanie stosunków gospodarczych z
Polską przyniosło Niemcom trudne dziś już
do odrobienia straty i powiększyło jeszcze
znacznie ich ciężkie położenie gospodarcze.
Przyznają to zresztą same sfery gospodar-
cze Niemiec.

Wskutek wojny z Polską najwięcej u-
cierpiał niemiecki G. Śląsk, co niedawno
zupełnie szczerze stwierdziła „Vossische Zei-
tung“. Położenie w tej prowincji Niemiec
jest wprost katastrofalne. Miasta takie, jak
Bytom, Gliwice, Zabrze i inne, które już od
dawna znajdują się w tak strasznym poło-
żeniu finansowym, że tylko przy użyciu he-
roicznych środków udaje się im pokrywać
bieżące wydatki, — staną się wkrótce ol-
brzymimi kolonjami bezrobotnych, których
utrzymanie spadnie ze straszliwą siłą na
barki walczącego z deficytem państwa.

Te i inne przyczyny spowodują nieby-
wale zubożenie ludności w Niemczech, któ-
ra nie może pokryć nawet najprymitywniej-
szych potrzeb życia codziennego. Koszty
utrzymania w Niemczech, zwłaszcza ceny
środków spożywczych są bowiem tak wyso-
kie, o wiele wyższe niż w Polsce, że ludność
uginą się wprost pod ciężarem tej straszli-
wej klęski. Dlatego też żebractwo, złodziej-
stwo i liczba samobójstw zwiększyła się tu
do rozmiarów plagi, mogącej spowodować
kompletny upadek moralny narodu niemie-
ckiego.

Tak więc w ogólnych zarysach wygląda
istotne położenie gospodarcze Niemiec. Jest
ono naprawdę katastrofalne i widać z tego
że cios wymierzony w państwo polskie przez
Niemców, uderzył w nich samych. Polska
zaś mimo niezaprzeczonej trudności, potra-
fiła wyjść z nich naogół obronną ręką i jest
nadzieja, że wkrótce będzie jeszcze lepiej,

Dr. J. K.

W Niemczech znowu dom wyleciał w powietrze.

MONACHIUM, 12. Wczoraj na jednej z
pryncypalnych ulic wskutek eksplozji o godz.
10-ej z rana cały dom został kompletnie
zburzony. Liczba ofiar w ludziach dotych-

czas nie wiadoma. Do wieczora wydobyto
z pod gruzów dwie osoby ciężko ranne.
Przyczyna eksplozji dotąd nie została wy-
jaśniona.

Sowiety niezadowolone ze śledztwa w sprawie zabójstwa kurjerów.

RYGA, 12. Aczkolwiek zakończone śled-
ztwo w sprawie zabójstwa kurjerów sowie-
ckich wykazało zupełny brak cech politycz-
nych mordu, Cziczerin w ostrej nocy za-

żądał nowego śledztwa, grożąc w razie od-
mowy zupełnym przerwaniem tranzytu za
pośrednictwem kolei łotewskich.

Vandervelde przeciw Polsce w Radzie Ligi.

LONDYN 12. „Daily Express“ donosi z Pa-
ryża, że Briandowi nie udało się pozyskać Van-
derveldeggo dla poparcia kandydatur Polski, Hiszpanji
i Brazylii na stałe miejsca w Radzie Ligi. Van-
dervelde udaje się obecnie do Londynu dla odbycia
konferencji z Chamberlain'em w tej sprawie.

PARYZ 12. „Figaro“ proponuje, aby rekon-
strukcję Rady Ligi przeprowadzić jeszcze przed

wstąpieniem Niemiec do Ligi Narodów. „Figaro“
żąda, aby kandydatura Polski do Rady Ligi zosta-
ła silnie poparta. Z dalszych zmian dziennik pro-
ponuje, aby dotychczasowa zasada uchwalania
niektórych wniosków jednogłośnie, była zmie-
niona. Należy również z jaknajwiększą ostroż-
nością dobierać urzędników, na miejsce tych, których
mandaty ekspirują z 1926 r.

Zaburzenia kaliskie miały być nakazane z Gdańska.

PRAGA 12. Podając informacje o zaburze-
niach w Kaliszu „Lidowe Noviny“ informują, że
rozruchy przygotowane były i zorganizowane w
Gdańsku. Według dziennika odbyć się tam miała
w ostatnich dniach wielka tajna konferencja ko-
munistyczna, w której wzięli udział delegaci z

Moskwy, Niemiec, Polski i Czechosłowacji. Dele-
gaci z Polski mieli złożyć obszerny i umotywowany
oświadczenia o tem, że sytuacja w Polsce już
dojrzała do decydujących uderzeń akcji przewro-
towej.

Rekonstrukcja gabinetu.

WARSZAWA 12. Uchwałę P.P.S., desygnują-
cą posła Barlickiego na członka rządu koalicyj-
nego, na miejsce posła Moraczewskiego, oceniają w
kołach sejmowych, jako chwilowe odprężenie sy-
tuacji politycznej, której zaognienie w ostatnim

stadium doszło do największego napięcia. Sprawa
wyznaczenia teki dla nowego desygnowanego przez
partję ministra będzie przedmiotem międzypartyj-
nych narad koalicyjnej „piątki“. Dyskusje te mia-
ły się zacząć w dniu 11 b.m.

Nowe szczegóły w sprawie afery budapesztańskiej.

BERLIN, 12. Na skutek podanych w prasie
wiadomości, jakoby do sprawy budapesztańskiej
włączony był Schultze, aresztowany o należenie
do Szwarcwehry, policja berlińska przeprowadziła
śledztwo i doszła do przekonania, że dotyczy to
innej osoby, a mianowicie niejakiego Scheinschultza,

który dawniej pracował w petersburskich zakła-
dach drukarskich, a dziś zamieszkał w Berlinie.
Materiały znalezione w mieszkaniu Scheinschultza
wydano do Budapesztu, sam zaś S. zbiegł bez
wieści.

Rewolucja sowietów.

Zmiany w zarządzie centralnym republik sowieckich, mówimy „zarządzie“ gdyż termin ten zdaje się bardziej oddawać prawdziwy charakter zwierzchnich władz komunistycznej Rosji — nie są, jak przypuszczają niektórzy, oznaką gruntownego przekształcenia sowieckich metod rządzenia, są one jedynie uzewnętrznieniem ewolucji, którą przeżywa ustrój sowiecki zmuszony pod naciskiem twardej rzeczywistości do stosowania się w coraz większej mierze do konieczności życiowych, które bolszewicy usiłowali bezskutecznie zgwałcić w ciągu swej ośmioletniej „eksperymentalnej“ gospodarki.

Niema więc odwrotu, jest tylko przegrupowanie sił. P. Kamieniew przestaje pełnić funkcje wiceprezesa rady komisarzy ludowych; zachowuje jednak funkcję komisarza handlu zewnętrznego razem z ogromnymi wpływami przywiązanymi do tego stanowiska w kraju, w którym handel zewnętrzny i większa część wewnętrznego jest zmonopolizowana w rękach państwa. Pan Sokolnikow, były komisarz finansów, jest mianowany prezesem komisji „planów“ ekonomicznych organu, będącego dziwolągiem, mogącym się tylko w Rosji urodzić. Niema zatem zmian zewnętrznych zbyt jaskrawych, czem zapewne triumwirat Rykow — Rakowski — Stalin chciał zaprzeczyć, że ciągłość rządów komunistycznych będzie zachowana. Zresztą Sowiety unikały zawsze gwałtownych przemian w rządzie moskiewskim. Ani razu od rewolucji październikowej nie było kryzysu rządowego z zachowaniem tego słowa znaczeniu, tylko ostracyzm stosowany, w mniej lub bardziej ostrej formie, przeciwko niektórym działaczom i dygnitarzom sowieckim. Jeden tylko pamiętny epizod ochrzczyć można mianem „przesilenia“, w maju 1924 roku; gdy wszechwładny Trocki popadł w niełaskę i zmuszony był jako niedość gorliwy wyznawca ortodoksji bolszewickiej, usunąć się z przed oczu „meskalanych“ komunistów.

Wszystkie zmiany, jakim podlegał rząd sowiecki — a zmian tych było niewiele — były następstwem niedomagań gospodarczych. Można z całą pewnością stwierdzić, że, gdyby nie konieczność ekonomiczna, gdyby nie groźba głodu, bezrobocia, bankructwa finansowego, a co za tem idzie, politycznego, kierownicy Rosji sowieckiej nie odstąpiliby na krok od swego zgóry nakreślonego programu. Jednakże ciężkie ekonomiczne położenie Unji Sowieckiej wywierało stały i przemożny wpływ na ewolucję metod politycznych sfer rządzących. Lenin, wielki dyktator Rosji, którego pamięć czczona jest bajworochwalczo, uważał pozostawanie swoje u władzy jako najwyższe dobro w kraju. Z właściwą doktrynerom potworną zarozumiałością sądził, że lepiej aby Rosja straciła chwilowo część swych „rewolucyjnych zdobyczy“, aniżeli aby zmieniła swych władców. Ten punkt widzenia nie powinien zadziwiać ze strony ludzi bezwzględnie przekonanych o tem, że tylko oni posiadają przemożną receptę na wyleczenie świata z bolączek, które go trapią; środek na zapewnienie mu „prawdziwej“ pomysłowości. Kiedy i jakimi metodami ten raj na ziemi ma być osiągnięty, to rzecz zupełnie obojętna. Jedynym postulatem, od którego Sowiety nie odstępają nigdy, to zachowanie władzy w tych samych rękach.

Zadanie to było łatwiejsze dopóki Sowiety posiadały człowieka o autoryfecie niezachwianym, na którego jedno skinienie miliony gotowe były, jeżeli nie poświęcać życia (bohaterstwo nie kwitnie w państwie Sowietów) to narażać się na najdalej idące eksperymenty. W latach 1918 — 1923 t.j. w okresie, gdy Lenin osobiście i niepodzielnie kierował sprawami państwa, niejednokrotnie zmieniała się orientacja polityki sowieckiej; wszak sławne, największe przekształcenie gospodarki sowieckiej, poza polityką ekonomiczną z roku 1921, zostało zainicjowane przez Lenina, na skutek jego sławnego przemówienia w którym prezes Rady Komisarzy Ludowych dał hasło „strategicznego“ odwrotu.

Po śmierci Lenina, z chwilą, gdy umysł jednego człowieka przestał personifikować jednolitą komunistyczną myśl i czynu, sytuacja pogorszyła się o tyle, że w braku jednej woli kierowniczej linja polityki sowieckiej załamała się. Obecnie jesteśmy świadkami początku rozkładu władzy sowieckiej. Rozkład ten stanie się coraz bardziej widoczny i będzie się zastrzalać miarę jak pogarszać się będzie położenie ekonomiczne Unji Sowieckiej.

U. S.

Urzędnik

gospodarczy kawaler, lat 25 pracując stale w intensywnie prowadzonych majątkach, poszukuje posady samodzielnie lub pod dyspozycje od 1-go kwietnia r. b. Wiad: Wł. Jackowski, Chmielnik № 1. 179

Zgineła karta azylu № 1979

wydana przez Starostwo Kaliskie, na imię NINY KIRICA. 183

Zgineła książeczka wojskowa

wydana przez P. K. U. w Kaliszu, na imię Jana Ratajczyka, rocznik 1901. 163

Zgineło tymczasowe zaświadczenie demobilizacyjne, wydane przez P. K. U. w Kaliszu, na imię Józef Stepin, rocznik 1900. 166

Zgineła książka wojskowa

wydana przez P. K. U. Kalisz na imię Henryka Tomaszewskiego, rocznik 1900. 177

Zgineła książeczka wojskowa

wydana przez P. K. U. w Kaliszu, na imię Tomasza Marciniaka, rocznik 1890. 165

Zgineła książka wojskowa

wydana przez Urząd gminy Godziesze, na imię Władysława Krawczykowskiego, rocznik 1899 oraz przydzielenie wojskowe. 162

Powiatowa Kasa Chorych w Kaliszu ogłasza konkurs na leczenie dentystyczne członków Kasy zamieszkałych w Stawiszynie i Zbiersku, za ryczałtowe miesięczne wynagrodzenie na następujących warunkach:

- 1) Przyjęcia członków Kasy 3 razy tygodn. w dni powszednie w ciągu 4-ch godzin dziennie.
- 2) Leczenie chorych odbywać się winno we własnym gabinecie lekarza-dentysty w Stawiszynie, jego środkami dentystycznymi i lekarstwami.
- 3) Oferty w zamkniętych kopertach, z załączeniem opinii związku zaw. lek. dent. oraz świadectwa składać do Zarządu Kasy Chorych w Kaliszu (Wiejska 12) w terminie do 1 marca b. r.

Powiatowa Kasa Chorych w Kaliszu.

(—) R. OCIESZKO
p. o. Dyrektora.

(—) W. CHLEBOSZ
Przewodniczący Zarządu.

175

Lokomobila Lenca.

Młockarnia z elewatozem

do sprzedania na dogodnych warunkach kredytowych, cena bardzo przystępna.

Wiadomości w Banku Spółdzielczym w Sieradzu. 180

Bez pośredników!

Wprost z kopalni!

WĘGIEL

Najlepszy gatunek!

Wysoko koloryczny!

Ceny konkurencyjne!

Dogodne warunki.

Wysła Kopalnia „MICHAŁ“ w Dąbrowie Górniczej. 181

OSIADŁEM W OSTROWIE

Gąsiorowski, adwokat.

Rynek 31.

Telefon 44.

9

SKŁAD MATERJAŁÓW PIŚMIENNYCH „GAZETY KALISKIEJ“

SP. Z OGR. ODP.

POLECA:

Wielki wybór papeterji wiedeńskiej i krajowej w ozdobnych pudełkach od 3 zł.

i kopertach 10x10 — od 1 zł.

Kalamarze ozdobne.

Pióra wieczne oryginalne „Osmia“, „Penkala“ i inne — od 5 zł.

Bilety wizytowe.

Garnitury piśmienne.

Ołówki automatyczne, Böhlera, Komio, Penkala, teczki do papierów, notesy, portfele, i scyzoryki.

Kalendarze wieczne, ścienne, terminowe i inne. Gustowne kosze do papierów.

Ramki wszelkich formatów do fotografii od 60 g. sz.

Albumy do pocztówek, fotografii i poezji.

Akwarele, kredki w pudełkach na sztuki.

Książki handlowe do buchalterji podwójnej i amerykańskiej.

Wielki wybór pocztówek malarzy polskich, galerja drezdeńska, salon paryski, oryginalne egipskie i francuskie.